

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 25. juuni 2021
(OR. en)

10104/21

Institutsioonidevaheline
dokument:
2020/0145(COD)

CODEC 956
CODIF 23
EF 212
ECOFIN 629
CONSOM 142
IA 121
SOC 412
PE 75

KIRJALIK TEAVE

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS piiriüleste maksete kohta liidus (kodifitseeritud tekst) – Euroopa Parlamendi esimese lugemise tulemus (Brüssel, 23.–24. juuni 2021)

I. SISSEJUHATUS

Nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahel toimus rida mitteametlikke kontakte eesmärgiga jõuda eespool nimetatud eelnõu suhtes kokkuleppele esimesel lugemisel.

Seoses sellega esitas raportöör Karen MELCHIOR (RE, DK) õiguskomisjoni nimel raporti.

Täiskogule esitati üks muudatusettepanek raporti *addendum*'ina.

II. HÄÄLETUS

Täiskogu võttis 23. juunil 2021 toimunud hääletusel vastu raporti *addendum*'i ühel hääletusel.

Vastuvõetud tekst ja 23. juuni 2021. aasta seadusandlik resolutsioon moodustavad Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukoha¹. See kajastab eespool nimetatud mitteametlike kontaktide käigus kokku lepitut.

Seega peaks nõukogul olema võimalik parlamendi seisukoht heaks kiita.

Õigusakt võetakse seejärel vastu parlamendi seisukohale vastavas sõnastuses.

¹ Vastuvõetud tekst ja Euroopa Parlamendi seadusandlik resolutsioon on esitatud lisas.

P9_TA(2021)0302

Piiriülesed maksed liidus (kodifitseerimine) *I**

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2021. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus piiriüleste maksete kohta liidus (kodifitseeritud tekst) (COM(2020)0323 – C9-0204/2020 – 2020/0145(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus – kodifitseerimine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2020)0323),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 114 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0204/2020),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Keskpanka 25. jaanuari 2021. aasta arvamust²,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 3. detsembri 2020. aasta arvamust³,
 - võttes arvesse 20. detsembri 1994. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet õigusaktide tekstide ametliku kodifitseerimise kiirendatud töömeetodi kohta⁴,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 109 ja 59,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit (A9-0202/2021),
- A. arvestades, et Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse töörühma arvamuse kohaselt piirdub kõnealune ettepanek üksnes kehtivate õigusaktide kodifitseerimisega ilma sisuliste muudatusteta;
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

² ELT C 65, 25.2.2021, lk 4.

³ ELT C 56, 16.2.2021, lk 43.

⁴ EÜT C 102, 4.4.1996, lk 2.

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 23. juunil 2021. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/... piiriüleste maksete kohta liidus (kodifitseeritud tekst)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut , eriti selle artikli 114 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust⁵,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁶,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt⁷

⁵ ELT C 65, 25.2.2021, lk 4.

⁶ ELT C 56, 16.2.2021, lk 43.

⁷ Euroopa Parlamendi 23. juuni 2021. aasta seisukoht.

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 924/2009⁸ on korduvalt oluliselt muudetud⁹. Selguse ja otstarbekuse huvides tuleks nimetatud määrus kodifitseerida.
- (2) Siseturu nõuetekohaseks toimimiseks ja selleks, et lihtsustada liidus piiriülest kaubandust, on oluline, et eurodes tehtavate piiriüleste maksete ja neile vastavate riigisiseste maksete tasud on võrdsed.
- (3) Peamiselt või üksnes paberipõhiste makseinstrumentide, nt tšekkide puhul ei ole soovitatav kohaldada ühesuuruste teenustasude põhimõtet, kuna nende olemuse tõttu ei saa neid töödelda sama tõhusalt kui elektroonilisi makseid.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 924/2009 piiriüleste maksete kohta ühenduses ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2560/2001 (ELT L 266, 9.10.2009, lk 11).

⁹ Vt I lisa.

- (4) Ühesuuruste teenustasude põhimõtet tuleks kohaldada maksete suhtes, mida on algatatud või lõpetatud paberil või sularahas, mida maksete teostamise ahela jooksul töödeldakse elektrooniliselt, välja arvatud tšekid, ning kõikide otseselt või kaudselt maksetehinguga seotud teenustasude suhtes, sealhulgas lepingutasud. Kaudsed teenustasud on näiteks püsimaksekäsundi vormistamise tasu või maksekaardi või deebet- või krediitkaardi kasutamise tasud, mis peaksid riigisiseste ja piiriüleste maksete korral olema liidus samad.
- (5) Selleks et vältida makseteenuste turgude killustumist, on asjakohane kohaldada ühesuuruste teenustasude põhimõtet. Seepärast tuleks määrata kindlaks igale piiriülese makse kategooriale vastav riigisisene makse, millel on piiriülese maksega samad või väga sarnased omadused. Piiriülesele maksele vastava riigisisese makse kindlaksmääramiseks võib muu hulgas kasutada järgmisi kriteeriume: makse algatamise, teostamise ja lõpetamise kanal, automatiseerituse tase, maksetagatis, kliendi staatus ja suhe makseteenuse pakkujaga, või kasutatud makseinstrument, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/2366¹⁰ artikli 4 punktis 14. Nende kriteeriumide loetelu ei ole täielik.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ning 2013/36/EL ja määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ning direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 337, 23.12.2015, lk 35).

- (6) Pädevad asutused peaksid andma välja suunised välismaksetele vastavate riigisiseste maksete kindlaksmääramiseks, kui nad peavad seda vajalikuks. Komisjon, keda vajaduse korral abistab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/64/EÜ¹¹ artikli 85 lõike 1 alusel moodustatud maksete komitee, peaks andma asjakohaseid juhiseid ja pädevaid asutusi abistama.
- (7) Selleks et hõlbustada siseturu toimimist ning vältida ebavõrdsust euroala ja euroalaväliste liikmesriikide makseteenuse kasutajate vahel seoses piiriüleste euromaksetega, on vaja tagada, et liidus tehtavate piiriüleste euromaksete tasud on kooskõlas selle liikmesriigi omavääringus tehtavate vastavate riigisiseste maksete tasudega, kus asub makseteenuse kasutajale teenust pakkuv makseteenuse pakkuja. Makseteenuse pakkuja loetakse asuvaks liikmesriigis, kus ta makseteenuse kasutajale oma teenuseid pakub.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta direktiiv 2007/64/EÜ makseteenuste kohta siseturul ning direktiivide 97/7/EÜ, 2002/65/EÜ, 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ muutmise ning direktiivi 97/5/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 319, 5.12.2007, lk 1).

- (8) Kui maksja liikmesriigis ja makse saaja liikmesriigis kasutatakse erinevaid vääringuid, on vääringu konverteerimise tasudel piiriüleste maksete puhul oluline osa. Direktiivi (EL) 2015/2366 artikliga 45 on ette nähtud, et kasutatavad tasud ja vahetuskurss oleksid läbipaistvad; selle direktiivi artikli 52 punktis 3 nähakse ette teabele esitatavad nõuded seoses raamlepinguga hõlmatud maksetehingutega ning sama direktiivi artikli 59 lõikega 2 nähakse ette teabele esitatavad nõuded isikutele, kes pakuvad vääringu konverteerimise teenust müügikohas või sularaha- või makseautomaadis. On vaja ette näha lisameetmed, et kaitsta tarbijaid vääringu konverteerimise teenuste ülemääraste tasude eest ning tagada, et tarbijatele antakse teavet, mida on vaja parima vääringu konverteerimise võimaluse valimiseks.
- (9) Rakendatavad meetmed peaksid olema asjakohased, piisavad ja kulutõhusad. Kuid olukorras, kus maksjal on sularaha- või makseautomaadis või müügikohas erinevad vääringu konverteerimise võimalused, peaks esitatav teave võimaldama teha võrdlusi, et maksja saaks teha teadliku valiku.
- (10) Võrreldavuse saavutamiseks tuleks kõigi kaardipõhiste maksete vääringu konverteerimise tasusid väljendada ühtemoodi, nimelt Euroopa Keskpanga (EKP) avaldatud viimase olemasoleva euro viitekursi juurdehindlusprotsendina. Kui konverteerimine toimub kahe vääringu vahel, millest kumbki pole euro, tuleks juurdehindlusprotsendi tuletamisel tugineda mõlema vääringu EKP viitekursile.

- (11) Kooskõlas direktiivis (EL) 2015/2366 sätestatud üldiste teavitamisnõuetega vääringu konverteerimise tasude kohta peaksid vääringu konverteerimise teenuste pakkujad avaldama teabe oma vääringu konverteerimise tasude kohta enne maksetehingu algatamist. Isikud, kes pakuvad vääringu konverteerimise teenuseid sularaha- või makseautomaadis või müügikohas, peaksid andma teavet oma selliste teenuste eest võetavate tasude kohta selgel ja kättesaadaval viisil, näiteks esitades oma tasud teenindusletis või digitaalselt terminalis või internetiostude korral ekraanil. Lisaks direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 59 lõikes 2 osutatud teabele peaksid need isikud, enne kui makse algatatakse, esitama selge teabe summa kohta, mis makse saajale tasutakse makse saaja kasutatavas vääringus, ja summa kohta, mille maksja tasub maksja konto vääringus. Summa, mis makstakse makse saaja kasutatavas vääringus, peaks väljendama ostetavate kaupade või teenuste hinda ning seda võiks näidata pigem ostu kinnitamisel kui makseterminalis. Saaja kasutatav vääring on üldiselt kohalik vääring, kuid lepinguvabaduse põhimõttel võib see mõnel juhul olla mõni muu liidu vääring. Kogusumma, mille maksja tasub maksja konto vääringus, peaks koosnema kauba või teenuse hinnast ja vääringu konverteerimise tasudest. Peale selle tuleks mõlemad summad dokumenteerida kviitungil või mõnel muul püsival andmekandjal.

- (12) Seoses direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 59 lõikega 2 peaks juhul, kui vääringu konverteerimise teenust pakutakse sularaha- või makseautomaadis või müügikohas, olema maksjal võimalik sellest teenusest keelduda ja maksta selle asemel makse saaja kasutatavas vääringus.
- (13) Selleks et maksjad saaksid vääringu konverteerimise tasusid sularaha- või makseautomaadis või müügikohas võrrelda, peaksid maksjate makseteenuse pakkujad lisama oma raamlepingu tingimustesse mitte ainult täielikult võrreldava teabe vääringu konverteerimisel kohaldatavate tasude kohta, vaid tegema selle teabe ka üldsusele laialdaselt kättesaadaval ja hõlpsasti juurdepääsetaval elektroonilisel andmekandjal, eelkõige oma kliendiveebisaidil, oma internetipanga veebisaidil ja oma mobiilpanganduse rakenduses kergesti mõistetaval ja juurdepääsetaval viisil kättesaadavaks. See võimaldaks välja töötada võrdlusveebisaidid, et tarbijatel oleks lihtsam välismaal reisisid või sisseoste tehes hindu võrrelda. Lisaks peaksid maksjate makseteenuse pakkujad tuletama maksjatele meelde kohaldatavat vääringu konverteerimise tasu, kui kaardipõhine makse tehakse teises vääringus, kasutades laialdaselt kättesaadavaid ja kergesti juurdepääsetavaid elektroonilisi sidekanaleid, nagu SMSid, e-kirjad või tõuketeated, mida tehakse maksja mobiilpanganduse rakenduse kaudu. Makseteenuse pakkujad peaksid makseteenuse kasutajatega kokku leppima elektroonilise sidekanali, mille kaudu nad esitavad teabe vääringu konverteerimise tasude kohta, võttes arvesse, millise kanali kaudu jõuab maksjani kõige paremini. Makseteenuse pakkujad peaksid aktsepteerima ka makseteenuse kasutajate taotlust loobuda selliste elektrooniliste sõnumite saamisest, mis sisaldavad teavet vääringu konverteerimise tasude kohta.

- (14) Perioodilised meeldetuletused on asjakohased olukorras, kus maksja viibib välismaal pikemat aega, näiteks juhul, kui maksja on lähetatud välismaale või õpib seal, või kui maksja tasub kohalikus vääringus tehtavate internetiostude eest regulaarselt kaardiga. Selliste meeldetuletuste esitamise kohustus tagaks, et maksja on erinevate vääringu konverteerimise variantide kaalumisel teavitatud.
- (15) Oluline on lihtsustada makseteenuse pakkujate jaoks piiriüleste maksete sooritamist. Selle suhtes tuleks edendada standardimist, eelkõige rahvusvahelise maksekonto tunnuse (IBAN) ja makseteenuse pakkuja tunnuskoodi (BIC) kasutamist. Seepärast on asjakohane anda makseteenuste kasutajatele piisavalt teavet kõnealuse pangakonto IBANi ja BICi kohta.
- (16) Selleks et tagada maksebilansistatistika järjepidev, õigeaegne ja tõhus esitamine ühtse euromaksete piirkonna (SEPA) raames, tuleks tagada, et jätkuvalt võib koguda hõlpsasti kättesaadavaid andmeid maksete kohta, nt IBAN, BIC ja tehingute arv või koondatud baasandmed maksete kohta eri makseinstrumentide lõikes, kui andmete kogumise protsess ei häiri maksete automaatset töötlemist ning on täielikult automatiseeritav. Käesolev määrus ei mõjuta aruandluskohustusi, mis teenivad muid poliitikaeesmärke, näiteks rahapesu ja terroristide rahastamise tõkestamine, või maksustamise eesmärke.

- (17) Pädevatel asutustel peaksid olema volitused võtta oma järelevalvekohustuste tõhusaks täitmiseks kõik vajalikud meetmed, et tagada käesoleva määruse järgimine makseteenuse pakkujate poolt.
- (18) Selleks et tagada käesoleva määruse ebaõigest kohaldamisest tingitud kahju hüvitamine, peaksid liikmesriigid ette nägema piisavad ja tõhusad kaebuste lahendamise või kahju hüvitamise menetlused, et lahendada makseteenuse kasutaja ja makseteenuse pakkuja vahelisi vaidlusi. Samuti on oluline, et määratakse pädevad asutused ja kohtuvälised vaidluste lahendamise organid.
- (19) Oluline on tagada, et ühenduse pädevad asutused ja kohtuvälised vaidluste lahendamise organid teevad liidus aktiivselt koostööd, et lahendada käesoleva määrusega seotud piiriülesed vaidlused sujuvalt ja mõistliku aja jooksul. Kõnealune koostöö peaks olema võimalik eri jurisdiktsioonide õigust või õiguspraktikat käsitleva teabe vahetamise vormis või vajaduse korral kaebuste lahendamise ja kahju hüvitamise menetluste üleandmise või ülevõtmise vormis.
- (20) Oluline on, et liikmesriigid sätestavad riigisiseses õiguses tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused juhuks, kui ei täideta käesolevat määrust.

- (21) Käesoleva määruse reguleerimisala laiendamine vääringutele, mis ei ole euro, oleks selgelt kasulik, kuna määrust kohaldataks suurema arvu maksete suhtes. Seepärast tuleks ette näha teatamise kord, et ka liikmesriigid, kus euro ei ole omavääringuks, saaksid laiendada käesoleva määruse kohaldamist oma riigi vääringus nomineeritud piiriülestele maksetele.
- (22) Komisjon peaks esitama Euroopa Parlamendile, nõukogule, EKP-le ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande, mis käsitleb niisuguse reegli kohaldamist, millega võrdsustatakse eurodes tehtavate piiriülestes maksete kulud riikide omavääringutes tehtavate riigisiseste tehingute kuludega, ning seda, kui tulemuslik on käesolevas määruuses sätestatud nõue anda vääringu konverteerimise kohta teavet. Komisjon peaks analüüsima ka lisavõimalusi (ja nende võimaluste tehnilist teostatavust) laiendada võrdse tasu reeglit kõigile liidu vääringutele ja veelgi parandada vääringu konverteerimise tasude läbipaistvust ja võrreldavust, aga ka võimalust blokeerida ja lubada valikut, et vääringu konverteerib muu isik kui maksja makseteenuse pakkuja.

- (23) Kuna käesoleva määruse eesmärgi ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetmeid ulatuse või toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1
Sisu ja reguleerimisala

1. Käesolevas määruses sätestatakse õigusnormid liidus tehtavatele piiriülestele maksetele ning vääringu konverteerimise tasude läbipaistvusele.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse kooskõlas direktiiviga (EL) 2015/2366 piiriülestele maksete suhtes, mis on nomineeritud eurodes või nende liikmesriikide omavääringutes, kes on vastavalt käesoleva määruse artiklile 13 teatanud oma otsusest laiendada määruse kohaldamist oma riigi vääringule.

Olenemata käesoleva lõike esimesest lõigust kohaldatakse artikleid 4 ja 5 kõigi riigisiseste ja piiriülestele maksete suhtes, mis on nomineeritud eurodes või muus liikmesriigi omavääringus kui euro ja mis hõlmavad vääringu konverteerimise teenust.

3. Käesolevat määrust ei kohaldata makseteenuse pakkujate enda kulul või teiste makseteenuse pakkujate eest tehtavate maksete suhtes.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „piiriülene makse“ – elektrooniliselt töödeldav maksetehing, mis on algatatud maksja või saaja poolt või saaja kaudu ning mille korral maksja makseteenuse pakkuja ja saaja makseteenuse pakkuja asuvad eri liikmesriigis;
- 2) „riigisisene makse“ – elektrooniliselt töödeldav maksetehing, mis on algatatud maksja või saaja poolt või saaja kaudu ning mille korral nii maksja makseteenuse pakkuja kui saaja makseteenuse pakkuja asuvad samas liikmesriigis;
- 3) „maksja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on maksekonto haldaja ja kes teeb maksekäsundi antud maksekontolt makse tegemiseks või kui maksekontot ei ole, füüsiline või juriidiline isik, kes teeb maksekäsundi;
- 4) „saaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes peaks olema maksetehinguga ülekantava raha saaja;

- 5) „makseteenuse pakkuja“ – direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 1 lõikes 1 osutatud mis tahes kategooriasse kuuluv juriidiline isik ning kõnealuse direktiivi artiklis 32 osutatud füüsiline või juriidiline isik, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL¹² artikli 2 lõike 5 punktides 2–23 loetletud asutused, kelle suhtes liikmesriigid kohaldavad direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 2 lõike 5 kohast erandit;
- 6) „makseteenuse kasutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes kasutab makseteenust maksja või saaja või mõlemana;
- 7) „maksetehing“ – maksja või saaja poolt või saaja kaudu algatatud raha sissemakse, ülekandmine või väljanõudmine, mis ei olene makse aluseks olevatest mis tahes kohustustest maksja ja saaja vahel;
- 8) „maksekäsund“ – makseteenuse pakkujale maksja või saaja antud juhised maksetehingu täitmiseks;

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

- 9) „tasu“ – makseteenuse pakkuja poolt makseteenuse kasutajalt võetav summa, mis on otseselt või kaudselt seotud maksetehinguga, või summa, mida makseteenuse pakkuja või vääringu konverteerimise teenust pakkuv isik võtab makseteenuse kasutajalt vääringu konverteerimise teenuse eest direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 59 lõike 2 kohaselt, või nende summade kombinatsioon;
- 10) „raha“ – pangatähed ja mündid, elektroonsel kujul edastatav raha ja e-raha, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/110/EÜ¹³ artikli 2 punktis 2;
- 11) „tarbija“ – füüsiline isik, kes tegutseb eesmärkidel, mis ei seonu tema kaubandus-, äri- või kutsetegevusega;
- 12) „mikroettevõtja“ – ettevõtja, mis makseteenuse lepingu sõlmimise ajal on komisjoni soovitus 2003/361/EÜ¹⁴ lisa artiklis 1 ning artikli 2 lõigetes 1 ja 3 määratletud ettevõtte;
- 13) „vahendustasu“ – maksja makseteenuse pakkuja ja saaja makseteenuse pakkuja vahel makstav tasu iga otsekorralduse eest;

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/110/EÜ, mis käsitleb e-raha asutuste asutamist ja tegevust ning usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/46/EÜ (ELT L 267, 10.10.2009, lk 7).

¹⁴ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ, mis käsitleb mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtete mõistet (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

- 14) „otsekorraldus“ – makseteenus, mille eesmärk on debiteerida maksja maksekontot, kui maksetehingu on algatanud makse saaja volituse alusel, mille maksja on andnud saajale, saaja makseteenuse pakkujale või maksja makseteenuse pakkujale;
- 15) „otsekorralduste skeem“ – makseteenuse pakkujate vahel otsekorralduste teostamiseks kokku lepitud ühtsed reeglid, tavad ja nõuded.

Artikkel 3

Piiriüleste maksete ja nende vastavate riigisiseste maksete tasud

1. Makseteenuse pakkuja võtab makseteenuse kasutajalt piiriüleste euromaksete eest sama suurt tasu kui see, mida ta võtab makseteenuse kasutajatelt selle liikmesriigi omavääringus tehtavate sama väärtusega riigisiseste maksete eest, kus asub makseteenuse kasutajale teenuseid pakkuv makseteenuse pakkuja.

2. Makseteenuse pakkuja võtab makseteenuse kasutajalt sellise liikmesriigi omavääringus tehtavate piiriüleste maksete eest, kes on teatanud oma otsusest laiendada käesoleva määruse kohaldamist oma omavääringule vastavalt artiklile 13, sama suurt tasu kui see, mida ta võtab makseteenuse kasutajatelt sama väärtusega ja samas vääringus tehtavate riigisiseste maksete eest.

3. Selleks et hinnata lõike 1 kohaldamise eesmärgil piiriüleste maksete tasude suurust, määrab makseteenuse pakkuja piiriülesele maksele vastava riigisisese makse.

Kui pädevad asutused seda vajalikuks peavad, annavad nad välja suunised välismaksetele vastavate riigisiseste maksete kindlaksmääramise kohta. Pädevad asutused teevad aktiivselt koostööd direktiivi 2007/64/EÜ artikli 85 lõike 1 alusel loodud maksete komiteega, et tagada välismaksetele vastavaid riigisiseseid makseid käsitlevate suuniste järjepidevus.

4. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata vääringu konverteerimise tasudele.

Artikkel 4

Vääringu konverteerimise tasud kaardipõhiste maksetehingute puhul

1. Seoses teabega, mis tuleb direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 45 lõike 1, artikli 52 punkti 3 ja artikli 59 lõike 2 kohaselt vääringu konverteerimise tasude ja kohaldatava vahetuskursi kohta esitada, väljendavad makseteenuse pakkujad ja isikud, kes pakuvad vääringu konverteerimise teenuseid nimetatud direktiivi artikli 59 lõikes 2 osutatud sularaha- või makseautomaadis või müügikohas, kogu vääringu konverteerimise tasu Euroopa Keskpanga (EKP) avaldatud viimase olemasoleva euro viitekursi juurdehindlusprotsendina. See juurdehindlus avalikustatakse maksjale enne maksetehingu algatamist.
2. Makseteenuse pakkujad teevad lõikes 1 osutatud juurdehindluse üldsusele kättesaadavaks arusaadaval ja kergesti juurdepääsetaval viisil ning laialdaselt kättesaadaval ja hõlpsasti juurdepääsetaval elektroonilisel platvormil.
3. Lisaks lõikes 1 osutatud teabele esitab sularaha- või makseautomaadis või müügikohas vääringu konverteerimise teenust pakkuv isik maksjale enne maksetehingu algatamist järgmise teabe:

- a) summa, mis makstakse makse saajale makse saaja kasutatavas vääringus;
 - b) summa, mille maksja maksab maksja konto vääringus.
4. Isik, kes pakub vääringu konverteerimise teenuseid sularaha- või makseautomaadis või müügikohas, esitab lõikes 1 osutatud teabe selgelt sularaha- või makseautomaadis või müügipunktis. Enne maksetehingu algatamist annab nimetatud isik maksjale teada ka võimalusest maksta makse saaja kasutatavas vääringus ja lasta vääring konverteerida hiljem maksja makseteenuse pakkuja poolt. Lõigetes 1 ja 3 osutatud teave tehakse maksjale püsival andmekandjal kättesaadavaks ka pärast maksetehingu algatamist.
5. Maksja makseteenuse pakkuja saadab maksjale elektroonilise sõnumi koos lõikes 1 osutatud teabega iga maksekaardi kohta, mille maksja makseteenuse pakkuja on maksjale väljastanud ja mis on seotud sama kontoga, põhjendamatult viivitusega pärast seda, kui maksja makseteenuse pakkuja saab maksekäsundi müügikohast või sularaha väljavõtmisel sularaha- või makseautomaadist, mis on nomineeritud liidu mis tahes vääringus, mis ei ole maksja konto vääring.

Esimesest lõigust olenemata saadetakse selline sõnum üks kord igas kuus, mil maksja makseteenuse pakkuja saab maksjalt samas vääringus nomineeritud maksekäsundi.

6. Makseteenuse pakkuja lepib makseteenuse kasutajaga kokku laialdaselt kättesaadava(d) ja kergesti juurdepääsetava(d) elektroonilise(d) sidekanali (või -kanalid), mille kaudu makseteenuse pakkuja lõikes 5 osutatud teate saadab.

Makseteenuse pakkuja pakub makseteenuse kasutajale võimalust lõikes 5 osutatud elektrooniliste sõnumite saamisest loobuda.

Makseteenuse pakkuja ja makseteenuse kasutaja võivad kokku leppida, et lõiget 5 ja käesolevat lõiget ei kohaldata täielikult või osaliselt juhul, kui makseteenuse kasutaja ei ole tarbija.

7. Käesolevas artiklis osutatud teave esitatakse tasuta erapooletul ja arusaadaval viisil.

Artikkel 5

Vääringu konverteerimise tasud kredithorralduste puhul

1. Kui maksja makseteenuse pakkuja pakub vääringu konverteerimise teenust seoses kredithorraldusega, mis on määratletud direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 4 punktis 24 ning mis algatatakse otse internetis, kasutades makseteenuse pakkuja veebisaiti või mobiilpanganduse rakendust, teavitab makseteenuse pakkuja maksjat kõnealuse direktiivi artikli 45 lõike 1 ja artikli 52 punkti 3 tähenduses enne maksetehingu algatamist selgel, erapooletul ja arusaadaval viisil kredithorralduse suhtes kohaldatavate vääringu konverteerimise teenuste eeldatavast tasust.
2. Enne maksetehingu algatamist edastab makseteenuse pakkuja maksjale selgel, erapooletul ja arusaadaval viisil kredithorralduse eeldatava kogusumma maksja konto vääringus, sealhulgas kõik tehingutasud ja vääringu konverteerimise tasud. Makseteenuse pakkuja esitab makse saajale ülekantava eeldatava summa ka makse saaja konto vääringus.

Artikkel 6

Maksete automatiseerimise lihtsustamise meetmed

1. Makseteenuse pakkuja teatab vajaduse korral makseteenuse kasutajale makseteenuse kasutaja rahvusvahelise maksekonto tunnuse (IBAN) ja makseteenuse pakkuja tunnuskoodi (BIC).

Peale selle märgib makseteenuse pakkuja makseteenuse kasutaja konto väljavõttel või selle lisal makseteenuse kasutaja IBANi ja makseteenuse pakkuja BICi .

Makseteenuse pakkuja annab käesoleva lõike alusel nõutava teabe makseteenuse kasutajale tasuta.

2. Kui makseteenuse kasutaja annab makseteenuse pakkujale korralduse teha piiriülene makse, ilma et ta oleks talle teatanud teises liikmesriigis asuva IBANi ning vajaduse korral ja vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 260/2012¹⁵ sellega seotud BICi, võib makseteenuse pakkuja nõuda kõnealuselt makseteenuse kasutajalt artikli 3 lõike 1 kohaselt nõutavatele tasudele lisanduvat tasu. Nimetatud tasu peab olema kohane ja kulupõhine. Tasus lepivad kokku makseteenuse pakkuja ja makseteenuse kasutaja. Makseteenuse pakkuja teatab makseteenuse kasutajale lisatasu summa aegsasti enne seda, kui asjaomane leping makseteenuse kasutajale siduvaks muutub.
3. Sõltuvalt asjaomase maksetehingu liigist teatab kaupade ja teenuste tarnija, kes esitab liidus arveid kaupade ja teenuste eest ning võtab vastu käesoleva määrusega hõlmatud makseid, oma klientidele oma IBANi ja oma makseteenuse pakkuja BICi .

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2012. aasta määrus (EL) nr 260/2012, millega kehtestatakse eurodes tehtavatele krediid- ja otsekorraldustele tehnilised ja ärilised nõuded ning muudetakse määrust (EÜ) nr 924/2009 (ELT L 94, 30.3.2012, lk 22).

Artikkel 7

Maksebilansi aruandluse kohustus

1. Liikmesriigid ei kehtesta makseteenuse pakkujatele riigisiseseid arvelduspõhiseid aruandluskohustusi esitada oma klientide maksetehingute kohta maksebilansistatistikat.
2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, võivad liikmesriigid koguda koondandmeid või muud asjaomast kergesti kättesaadavat teavet, eeldusel et selline kogumine ei mõjuta maksete automaatset töötlemist ja et makseteenuse pakkujad saavad sellise kogumise täielikult automatiseerida.

Artikkel 8

Pädevad asutused

Liikmesriigid määravad pädevad asutused, kes vastutavad käesoleva määruse järgimise tagamise eest.

Liikmesriigid teatavad komisjonile viivitamata kõigist kooskõlas määruse (EÜ) nr 924/2009 artikli 9 teise lõiguga teatatud pädevate asutustega seotud muutustest.

Liikmesriigid kohustavad pädevaid asutusi teostama tõhusat järelevalvet määruse täitmise üle ning võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada selle täitmine.

Artikkel 9

Kaebemenetlused käesoleva määruse väidetava rikkumise korral

1. Liikmesriigid näevad ette menetlused, mis võimaldavad makseteenuse kasutajatel ja teistel huvitatud isikutel esitada pädevatele asutustele kaebusi, mis tulenevad käesoleva määruse väidetavatest rikkumistest makseteenuse pakkuja poolt.
2. Kui see on asjakohane ning ilma et see piiraks riigisisese menetlusõiguse kohast õigust esitada hagi kohtusse, teavitavad pädevad asutused kaebuse esitajat artikli 10 kohaselt ette nähtud kohtuvälistest kaebuste lahendamise ja kahju hüvitamise menetlustest.

Artikkel 10

Kohtuväline kaebuste lahendamise ja kahju hüvitamise menetlus

1. Liikmesriigid näevad ette piisava ja tõhusa kohtuvälise kaebuste lahendamise ja kahju hüvitamise menetluse, et lahendada makseteenuse kasutajate ja makseteenuse pakkujate vahelisi vaidlusi, mis käsitlevad käesolevast määrusest tulenevaid õigusi ja kohustusi. Selle jaoks määravad liikmesriigid vastutavad organid.

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile viivitamata kõik koosõlas määruse (EÜ) nr 924/2009 artikli 11 lõikega 2 teatatud organitega seotud muutused.
3. Liikmesriigid võivad sätestada, et käesolevat artiklit kohaldatakse ainult nendele makseteenuse kasutajatele, kes on tarbijad või mikroettevõtjad. Sellistel juhtudel teavitab liikmesriik sellest komisjoni.

Artikkel 11

Piiriülene koostöö

Artiklites 8 ja 10 osutatud eri liikmesriikide pädevad asutused ja kohtuvälise kaebuste lahendamise ja kahju hüvitamise menetluse eest vastutavad organid teevad piiriüleste vaidluste lahendamisel tihedat ja tõrgeteta koostööd. Liikmesriigid tagavad sellise koostöö toimumise.

Artikkel 12

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad käesoleva määruse rikkumise korral kohaldatavad karistusnormid ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata kõigist kooskõlas määruse (EÜ) nr 924/2009 artikliga 13 teavitatud normide ja meetmete muudatustest .

Artikkel 13

Kohaldamine muude vääringute kui euro suhtes

Liikmesriik, kus euro ei ole omavääringuks ja kes otsustab laiendada käesoleva määruse kohaldamist omavääringule, teatab sellest komisjonile.

Kõnealune teade avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*. Käesoleva määruse laiendatud kohaldamine asjaomase liikmesriigi omavääringule jõustub 14 päeva pärast kõnealust avaldamist.

Artikkel 14
Läbivaatamine

1. Hiljemalt 19. aprilliks 2022 esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule, EKP-le ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande käesoleva määruse kohaldamise ja mõju kohta, mis sisaldab eelkõige järgmist:
 - a) hinnang viisi kohta, kuidas makseteenuse pakkujad kohaldavad käesoleva määruse artiklit 3;
 - b) hinnang liikmesriikide omavääringutes ja eurodes tehtavate riigisiseste ja piiriüleste maksete mahu ja tasude muutuse kohta alates Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/518¹⁶ vastuvõtmise kuupäevast, nimelt 19. märtsist 2019;
 - c) hinnang selle kohta, kuidas käesoleva määruse artikkel 3 on mõjutanud vääringu konverteerimise tasusid ja muid makseteenustega seotud tasusid nii maksjate kui ka makse saajate jaoks;
 - d) hinnang käesoleva määruse artikli 3 lõike 1 niisuguse muutmise hinnangulise mõju kohta, mis tehakse eesmärgiga hõlmata kõigi liikmesriikide vääringud;

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/518, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 924/2009 seoses liidus tehtavate piiriüleste maksete teatavate tasudega ja vääringu konverteerimise tasudega (ELT L 91, 29.3.2019, lk 36).

- e) hinnang selle kohta, kuidas kohaldavad vääringu konverteerimise teenuste pakkujad käesoleva määruse artiklites 4 ja 5 ning riigisiseses õiguses, millega rakendatakse direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 45 lõiget 1, artikli 52 punkti 3 ja artikli 59 lõiget 2, sätestatud teabele esitatavaid nõudeid ning kas need õigusnormid on suurendanud vääringu konverteerimise tasude läbipaistvust;
- f) hinnang selle kohta, kas ja mil määral on vääringu konverteerimise teenuste pakkujatel tekkinud raskusi käesoleva määruse artiklite 4 ja 5 ning riigisisese õiguse, millega rakendatakse direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 45 lõiget 1, artikli 52 punkti 3 ja artikli 59 lõiget 2, tegeliku kohaldamisega;
- g) kulude-tulude analüüs vääringu konverteerimise teenuste pakkujate kasutatavate või neile kättesaadavate kommunikatsioonikanalite ja -tehnoloogiate kohta, mis võivad veelgi parandada vääringu konverteerimise tasude läbipaistvust, sealhulgas hinnang selle kohta, kas makseteenuse pakkujad peaksid artiklis 4 osutatud teabe saatmiseks pakkuma teatavaid olemasolevaid kanaleid; kõnealune analüüs hõlmab ka hinnangut selle kohta, kas tehniliselt on võimalik enne iga tehingu algatamist üheaegselt avaldada käesoleva määruse artikli 4 lõigetes 1 ja 3 osutatud teavet kõigi vääringu konverteerimise võimaluste kohta, mis on olemas sularaha- või makseautomaadis või müügikohas;

- h) kulude-tulude analüüs maksjatele antava võimaluse kohta blokeerida vääringu konverteerimise võimalus, mida sularaha- või makseautomaadis või müügikohas pakub muu isik kui maksja makseteenuse pakkuja, ja oma sellealast eelistust muuta;
- i) kulude-tulude analüüs maksja makseteenuse pakkuja suhtes esitatava nõude kohta esitada üksiku maksetehinguga seotud vääringu konverteerimise teenuste osutamisel, kui toimub tehingu kliirimine ja arveldamine, kohaldatav vääringu konverteerimiskurss tehingu algatamise hetkel.

2. Lõikes 1 osutatud aruanne hõlmab vähemalt ajavahemikku alates 15. detsembrist 2019 kuni 19. oktoobrini 2021. Komisjon võib aruande ettevalmistamisel kasutada andmeid, mida liikmesriigid on seoses lõikega 1 kogunud, ja võtab arvesse eri maksetehingute eripära, eristades eelkõige sularaha- või makseautomaadis ja müügikohas algatatud tehinguid.

Artikkel 15

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 924/2009 tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt II lisas esitatud vastavustabelile .

Artikkel 16

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

LISA I

Kehtetuks tunnistatud määrus muudatuste loeteluga

Euroopa Parlamendi ja nõukogu
määrus (EÜ) nr 924/2009
(ELT L 266, 9.10.2009, lk 11)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu
määrus (EL) nr 260/2012
(ELT L 94, 30.3.2012, lk 22)

(Üksnes artiklis 17
artiklitele 2, 3, 4, 5, 7 ja 8
viidatud osas)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu
määrus (EL) 2019/518
(ELT L 91, 29.3.2019, lk 36)

LISA II

VASTAVUSTABEL

Määrus (EÜ) nr 924/2009	Käesolev määrus
Artikli 1 lõiked 1, 2 ja 3	Artikli 1 lõiked 1, 2 ja 3
Artikli 1 lõige 4	–
Artikkel 2	Artikkel 2
Artikli 3 lõige 1	Artikli 3 lõige 1
Artikli 3 lõige 1a	Artikli 3 lõige 2
Artikli 3 lõige 2	Artikli 3 lõige 3
Artikli 3 lõige 4	Artikli 3 lõige 4
Artikkel 3a	Artikkel 4
Artikkel 3b	Artikkel 5
Artikli 4 lõige 1	Artikli 6 lõige 1
Artikli 4 lõige 3	Artikli 6 lõige 2
Artikli 4 lõige 4	Artikli 6 lõige 3
Artikkel 5	Artikkel 7
Artikkel 6	–
Artikkel 7	–
Artikli 9 esimene lõik	Artikli 8 esimene lõik
Artikli 9 teine lõik	Artikli 8 teine lõik
Artikli 9 kolmas lõik	–
Artikli 9 neljas lõik	Artikli 8 kolmas lõik
Artikli 10 lõike 1 esimene lõik	Artikli 9 lõige 1
Artikli 10 lõike 1 teine lõik	–
Artikli 10 lõige 2)	Artikli 9 lõige 2

Artikkel 11	Artikkel 10
Artikkel 12	Artikkel 11
Artikkel 13	Artikkel 12
Artikli 14 lõige 1	Artikkel 13
Artikli 14 lõige 2	–
Artikli 14 lõige 3	–
Artikkel 15	Artikkel 14
Artikkel 16	Artikkel 15
Artikkel 17	Artikkel 16
–	I lisa
–	II lisa